Instanța de fond: Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) (jud. Tatiana Avasiloaie)
Dosarul nr. 3a-1462/24 (2-23065740-02-3a-27112024)

Republica Moldova
Curtea de Apel Centru
D E C I Z I E

20 mai 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al
Curţii de Apel Centru

Având în componenţa sa:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Sîrbu Victoria şi Bostan Angela
Grefier Mazurchevici Maria

Judecînd în şedinţă publică, cererea de apel declarată de Radu Ivan asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 21 iunie 2024, adoptată la acțiunea în contencios administrativ depusă de Radu Ivan împotriva Ministerului Muncii și Protecției Sociale a RM, terț SA „Moldovagaz" cu privire la eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația de către Guvernul RM, restituirea compensației acordate de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită,

C O N S T A T Ă:

Obiectul acțiunii, circumstanțele cauzei.

La 10 mai 2023, Ivan Radu prin intermediul avocatului Elena Codreanu s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ îndreptată către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a RM, terț SA „Moldovagaz" solicitând:

1. eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația acordată de către Guvernul RM.

2. restituirea compensației acordate de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită.

În motivarea cererii a indicat că, la data de 30 martie 2023, prin intermediul avocatului Elena Codreanu, a depus cerere cu privire la excluderea din factura spre plată a datoriei în sumă de 1657,44 lei. Suma menționată, fiind atribuită cet. Ivan Radu drept compensație pentru consumul gazelor naturale.

La data de 05 aprilie 2023, a recepționat răspunsul de la SA "Moldovagaz" , prin care a fost informat cet. Ivan Radu, că suma de 1657,44 lei anterior acordată,

a fost retrasă de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, fără a indica motivul care a stat la baza deciziei (f.d.15).

La data de 10 aprilie 2023 a expediat o notificare în adresa Ministerului Muncii și Protecției Sociale a RM, prin care a solicitat explicarea faptului și motivul retragerii compensației în sumă de 1657,44 lei (f.d.16-18).

Menționează că până la momentul depunerii cererii de chemare în judecată, nu a primit nici-un răspuns, fapt care a generat necesitatea adresării cu cerere de chemare în judecată, ca fiind unica modalitate de a realiza un drept garantat prin legea în vigoare.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că este pensionar, suma pensiei lunară fiind de 1100 lei, în asemenea situație impunerea spre achitare a sumei de 1657,44 lei, sub pretextul datoriei este o eroare gravă.

În luna octombrie 2022,reclamantul, a depus cererea de acordare a atribuirii categoriei de vulnerabilitate energetică pentru achitarea compensației pentru consumul gazelor naturale.

Prin urmare, notează, că cererea a fost recepționată, și i-a fost atribuit nr.***** în SIVE.

În luna noiembrie 2022, reclamantul a recepționat factura de plată pentru consumul de gaze, unde este indicată compensația acordată de Guvernul RM conform, HG 704/2022 în sumă de 1778,94 lei, reclamantul a achitat diferența în sumă de 259 lei.

În factura de plată pentru luna decembrie 2022 a fost indicat –(minus) 0,60 lei, fără a fi indicată și datoria.

Iar, pentru luna februarie 2023, în factura de plată a fost inclusă suma de 1657,44 lei ca datorie.

Consideră că s-a produs o eroare și solicită să fie exclusă suma de 1657,44 lei ca fiind datorie din factura cet. Ivan Radu.

În susținerea poziție sale reclamantul a invocat că, în conformitate cu art.20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Specifică că, dreptul de acces la informație a căpătat valoare juridică și o importanță sporită, odată cu consacrarea legislativă a acestuia în plan internațional și, ulterior, în plan național. Republica Moldova a aderat la Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice la 26 ianuarie 1993 și la Convenția Europeană a Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale la 12 septembrie 1997. Ambele acte protejează libertatea de exprimare și implicit dreptul de acces la informație.

Constituția Republicii Moldova prevede la art.34, dreptul la informare este o componentă importantă a libertății de exprimare, care include dreptul de a primi, precum și de a difuza informații, opinii, idei, constituind un deziderat general la scară internațională. Regimul adecvat al libertății de informare reprezintă un aspect esențial al activității unei guvernări deschise și al procesului de democratizare a societății.

Doar în condițiile existenței unui schimb liber de informații, poate avea loc: responsabilizarea instituțiilor publice în fața cetățenilor; combaterea corupției în eșaloanele puterii și satisfacerea dreptului cetățenilor de a cunoaște.

Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a cetățenilor sau siguranța națională. Mijloacele de informare publică, de stat sau private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice.

Conform prevederilor art.11 din Legea privind accesul la informație: (1) Furnizorul de informații, în conformitate cu competențele care îi revin, este obligat: 1) să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal; 2) să garanteze liberul acces la informație.

Conform prevederilor art. 16 din Legea privind accesul la informație:(1) Informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai târziu de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație. (2) Termenul de furnizare a informației, documentului poate fi prelungit cu 5 zile lucrătoare de către conducătorul instituției publice dacă: a) cererea se referă la un volum foarte mare de informații care necesită selectarea lor; 38 e) sunt necesare consultații suplimentare pentru a satisface cererea; (3) Autorul cererii va fi informat despre orice prelungire a termenului de furnizare a informației și despre motivele acesteia cu 5 zile înaintea de expirare a termenului inițial.

Conform prevederilor art. 21 din Legea privind accesul la informație:”(1) Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atât pe cale extrajudiciară, cât și direct în instanța de contencios administrativ competentă. (3) Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acțiune sau inacțiune a persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informații, dar în special cu privire la: d) neprezentarea sau prezentarea necorespunzătoare a informațiilor solicitate; e) refuzul neîntemeiat de a prezenta informațiile solicitate”.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) Codul administrativ, unde este prevăzut expres că „Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ”, iar potrivit alin. (2) din același articol, rezultă că „O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere”.

Menționează că Ministerul Muncii și Protecției Sociale a RM, prin neprezentarea informației complete cet. Radu Ivan, i-a încălcat dreptul de acces la informație.

În drept, își întemeiază cererea pe prevederile art. 34 și 53 din Constituția Republicii Moldova; art. 10 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale; art. 10, 11,13, 16, 2.3, 24 din Legea privind accesul la informație; art. 189 alin. (1) și (2), 206, alin. (1), art.21 1-212, art. 224, alin. (1) Codul administrativ.

Astfel, solicită reclamantul eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația acordată de către Guvernul RM și restituirea compensației acordate de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită.

<u>Hotărîrea instanței de fond ce constituie obiectul apelului.</u>

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 21 iunie 2024, acțiunea depusă de Radu Ivan împotriva Ministerului Muncii și Protecției Sociale a RM, terț SA „Moldovagaz” cu privire la eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită, s-a respins ca neîntemeiată.

Pretenția reclamantului Ivan Radu cu privire la restituirea compensației acordate de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită, se declară inadmisibilă în temeiul art. 207 alin.(1) și alin.(2) lit. f) din Cod administrativ

<u>Verificarea admisibilității apelului;</u>

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la data de 05.07.2024, avocatul Elena Codreanu în interesele lui Radu Ivan a declarat apel asupra hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 21 iunie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 232 alin. (1) Cod administrativ, *apelul se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunţarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabileşte un termen mai mic. Instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată transmite neîntîrziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărîrii, instanţei de apel.*

Din materialele cauzei rezultă că, la caz hotărîrea instanţei de fond a fost pronunţată public la 21 iunie 2024, iar cererea de apel a fost depusă la 05 iulie 2024, prin urmare Completul judiciar constată că, apelul declarat a fost depus în interiorul termenului legal.

Potrivit art. 232 alin. (2) Cod administrativ, *motivarea apelului se prezintă la instanţa de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărîrii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanţa de judecată care a emis hotărîrea contestată.*

În speță, motivarea apelului a fost depusă împreună cu apelul, adică cu respectarea prevederilor art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Argumentele apelantului vis-a-vis de pretinsa ilegalitate a hotărîrii atacate cu apel.

În susținerea apelului, Radu Ivan a reiterat argumentele de fapt și de drept indicate în acțiunea depusă, invocând că nu este de acord cu hotărârea contestată, o consideră neîntemeiată și pasibilă casării.

Poziția părții intimate vis-a-vis de apelul declarat:

Prin referința depusă, partea intimată Ministerul Muncii și Protecției Sociale a RM a solicitat respingerea apelului declarat de Radu Ivan, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 21 iunie 2024, ca fiind legală și întemeiată (f.d.89-94).

Prin referința depusă, terțul SA „Moldovagaz" a solicitat respingerea apelului declarat de Radu Ivan, cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 21 iunie 2024, ca fiind legală și întemeiată (f.d.101-102).

Argumentele participanților invocate în cadrul judecării apelului:

Reprezentantul părții intimate, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a RM – Glavațchi Ion, în ședința instanței de apel a pledat pentru respingerea apelului declarat de Radu Ivan, cu menținerea hotărîrii primei instanțe ca fiind legală și întemeiată.

Apelantul Radu Ivan și reprezentantul terțului SA „Moldovagaz", în şedinţa instanței de apel nu s-au prezentat din motive necunoscute, deşi au fost înştiinţaţi legal despre locul, data şi ora examinării cauzei, despre motivele neprezenței nu au informat instanța de apel, nu au înaintat cerere de amînare a ședinței sau de examinare în lipsa sa, motiv din care, pornind de la reglementările art.218; 239 alin. (2) Cod administrativ, Completul judiciar a dispus judecarea cauzei în absenţa acestora.

Studiind materialele dosarului şi înscrisurile administrate, verificând argumentele expuse în cererea de apel, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru concluzionează că apelul declarat de Radu Ivan este neîntemeiat, motiv din

care urmează a fi respins cu menţinerea hotărîrii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 25 martie 2024, din următoarele considerente.

Aprecierea instanţei de apel a argumentelor părţilor şi cadrului legal aplicabil speţei:

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, *procedura acţiunii în contenciosul administrativ se desfăşoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepţia art.169–171.*

Potrivit dispoziţiilor art.219 alin.(1), (3) Cod administrativ, *(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. (3) Instanţa de judecată nu are dreptul să depăşească limitele pretenţiilor din acţiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.*

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, *examinînd cererea de apel, instanţa de apel adoptă una dintre următoarele decizii-* ***respinge apelul.***

Conform art. 239 Codul de procedură civilă, *hotărârea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanţa îşi întemeiază hotărârea numai pe circumstanţele constatate nemijlocit de instanţă şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.*

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, *la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării cauzei şi admisibilitatea acţiunii.*

Hotărârea este întemeiată, dacă în ea sunt expuse toate circumstanţele care au importanţă la soluţionarea cauzei şi care au fost verificate în şedinţa de judecată multilateral, complet, fiind elucidate probele privind circumstanţele constatate ale cauzei.

Prevederile legale enunţate impun în mod expres, obligația instanţei de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Respectiv, conform practicii CEDO instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze doar la însuşirea motivelor și concluziilor date de instanţa inferioară. (*Hirro Balani c. Spaniei*, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; *Georgiadis v. Greciei* nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Completul de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru, analizând legalitatea hotărârii pronunţate în raport cu prevederile art.225 Cod administrativ; art. 239 – 241 Cod de procedură civilă, constată că aceasta urmează a fi menţinută, or instanţa de fond, corect a elucidat şi constatat circumstanţele cauzei, a verificat şi apreciat obiectiv, probele prezente la materialele cauzei, stabilind corect circumstanțele de fapt și aplicând corect legislația pertinentă ce guvernează raportul litigios.

Materialul probatoriu administrat de instanţa de fond, denotă următoarea situaţie;

În fapt:

Materialele cauzei și ale dosarului administrativ atestă că, la 30 martie 2023, Ivan Radu prin intermediul avocatului Elena Codreanu, a depus cerere cu privire la excluderea din factura spre plată a datoriei în sumă de 1657,44 lei. Suma menționată, fiind atribuită cet. Ivan Radu drept compensație pentru consumul gazelor naturale.

La data de 05 aprilie 2023, a recepționat răspunsul de la Moldovagaz, prin care a fost informat cet. Ivan Radu, că suma de 1657,44 lei anterior acordată, a fost retrasă de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, fără a indica motivul care a stat la baza deciziei.

La 10 aprilie 2023 a expediat o notificare în adresa Ministerului Muncii și Protecției Sociale a RM, prin care a solicitat explicarea faptului si motivul retragerii compensației în sumă de 1657,44 lei (f.d. 16-18).

La 10 mai 2023, Ivan Radu prin intermediul avocatului Elena Codreanu s-a adresat cu acțiune în contencios administrativ împotriva Ministerului Muncii și Protecției Sociale a RM, terț SA „Moldovagaz" solicitând eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația acordată de către Guvernul RM.

Admisibilitatea acțiunii:

Prevederi relevante ale Codului administrative sunt următoarele:

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, *persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr- un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.*

Conform art. 3 Cod administrativ, *legislaţia administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activităţii administrative şi a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor şi a libertăţilor prevăzute de lege ale persoanelor fizice şi juridice, ţinându-se cont de interesul public şi de regulile statului de drept.*

Potrivit art. 14 Cod administrativ, *(1) Actul real este activitatea administrativă de drept public care nu are drept scop o reglementare concretă*

sau abstractă, ci un rezultat real. (2) Sînt acte reale, în special, ***informaţiile****, avertizările sau recomandările autorităţilor publice şi acţiunile întreprinse de acestea.*

Conform art. 17 Cod administrativ, *drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.*

Completul judiciar reține că, obiectul acțiunii ține de drepturile persoanei de a avea acces la informaţie. Astfel, Radu Ivan prin acțiunea înaintată invocă încălcarea dreptului său de a avea acces la informaţie.

Potrivit art. 206 alin.(1) lit.c) Cod administrativ, *o acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare).*

Reieșind din cerințele formulate privind eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația de către Guvernul RM, rezultă că, acțiunea reclamantului este una în realizare.

În conformitate cu reglementările art. 208 alin.(4) Cod administrartiv, *o acţiune în realizare se admite numai dacă reclamantul a depus anterior la autoritatea competentă o cerere prin care a solicitat realizarea ,tolerarea sau omiterea unei acţiuni.*

După cum rezultă din materialele cauzei elucidate anterior, urmează că, la caz pînă la înaintarea acţiunii în realizare, partea reclamantă a respectat prevederile art. 208 alin. (4) Cod administrativ.

Conform art. 23 alin. (1) al Legii privind accesul la informaţie, *în cazul în care persoana care consideră că drepturile sau interesele legitime în ceea ce priveşte accesul la informaţie i-au fost lezate, precum şi în cazul în care nu este satisfăcută de soluţia dată de către conducerea furnizorului de informaţii sau de către organul ierarhic superior al acestuia, ea poate ataca acţiunile sau inacţiunea furnizorului de informaţii direct în instanţa de contencios administrativ competentă.*

Conform art. 21 alin. (1) din Legea privind accesul la informaţie nr. 982-XIV din 11.05.2000 (în vigoare la data depunerii acțiunii)*, persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informaţii poate ataca acţiunile acestuia atît pe cale extrajudiciară, cît şi direct în instanţa de contencios administrativ competentă.*

Iar potrivit art. 23 alin. (2) din Legea privind accesul la informaţie nr. 982-XIV din 11.05.2000, *sesizarea instanţei de judecată se va efectua în termen de o lună de la data primirii răspunsului de la furnizorul de informaţii sau, în caz dacă nu a primit răspuns, de la data cînd trebuia să-l primească.*

Coroborând prevederile normei legale citate anterior, cu circumstanțele de fapt ale cauzei, Completul judiciar constată că, acțiunea înaintată de Radu Ivan cu

privire la eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația de către Guvernul RM, la 10.05.203, a fost depusă în instanța de contencios administrativ în termen, din care motiv, prima instanță corect a reținut spre examinare fondul cerințelor formulate în acțiune.

Cu referire la pretenția privind restituirea compensației acordate de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită, Colegiul judiciar reține că, instanța de fond corect a declarat-o inadmisibilă, în temeiul art. 207 alin.(1) și alin.(2) lit. f) din Cod administrativ.

Potrivit art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

În temeiul atr. 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 alin. (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Conform art. 53 alin.(1) din Constituție, persoana vătămată într-un drept al său de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptăţită să obţină recunoaşterea dreptului pretins, anularea actului şi repararea pagubei.

Conform art. 19 Cod administrativ, cererea prealabilă este instituţia care oferă o cale de soluţionare prejudiciară a litigiilor administrative.

Conform art. 189 alin. (1) Cod administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

În conformitate cu art. 162 alin. (1) Cod administrativ, procedura prealabilă urmăreşte scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale.

Totodată, art. 163 lit. c) Cod administrativ prevede expres că, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanţa de judecată.

Conform art. 164 alin. (1) Cod administrativ, cererea prealabilă se depune în scris la autoritatea publică emitentă.

În conformitate cu prevederile art. 167 alin. (1) -(3) Cod administrativ, (1) Dacă consideră cererea prealabilă ca fiind admisibilă şi întemeiată, autoritatea publică emitentă anulează în tot sau în parte actul administativ individual

contestat sau emite actul administrativ individual solicitat. (2) Dacă respinge în tot sau în parte cerearea prealabilă ca fiind inadmisibilă sau neîntemeiată, autoritatea publică emitentă transmite dosarul administrativ cu toate actele autorităţii publice ierahic superioare. (3) Autoritatea publică emitentă soluţionează cererea prealabilă în termen de 15 zile calendaristice. Prevederile art. 60 alin. (2) -(5) se aplică corespunzător.

Potrivit art. 143 alin. (2) Cod administrativ, aprecierea legalităţii sau ilegalităţii unui act administrativ individual se face în funcţie de situaţia la momentul emiterii lui, iar în cazul desfăşurării unei proceduri prealabile – de situaţia la momentul adoptării deciziei cu privire la cererea prealabilă.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sânt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

În temeiul art.6 Cod administrativ, procedura administrativă este activitatea autorităților publice cu efect în exterior, îndreptată spre examinarea condițiilor, pregătirea și emiterea unui act administrativ individual, spre examinarea condițiilor, pregătirea și încheierea unui contract administrativ sau examinarea condițiilor, pregătirea și întreprinderea unei măsuri strict de autoritate publică. Procedura administrativă se inițiază la cerere sau din oficiu. Procedura administrativă inițiată din oficiu începe odată cu efectuarea primei acțiuni procedurale, iar cea inițiată la cerere se consideră inițiată din momentul depunerii cererii.

Conform art.9 alin. (1) și (2) Codul administrativ, prin petiție, în sensul prezentului cod, se înțelege orice cerere, sesizare sau propunere adresată unei autorități publice de către o persoană fizică sau juridică. Prin cerere se solicită emiterea unui act administrativ individual sau efectuarea unei operațiuni administrative.

Potrivit art. 69 alin. (2) Cod administrativ, în cazul depunerii unei petiții, autoritatea publică este obligată să inițieze o procedură administrativă.

Cererea reclamantului din 10 aprilie 2023, prin care s-a solicitat explicarea faptului și motivele retragerii compensației în sumă de 1657,44 lei, conform art. 9 alin. (2) din Codul administrativ este o cerere prin care s-a inițiat o procedura administrativă în sensul art. 6 alin. (1) și art. 69 alin. (1) din Codul administrativ.

În cererea menționată cerința privind restituirea compensației acordate de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită, nu se regăsește.

În ce privește aplicabilitatea temeiului de inadmisibilitate prevăzut de art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, Completul judiciar notează că, instanța de fond corect menționează că, norma respectivă se aplică sistemic și organic cu

prevederile art. 208, 162-169 și 19 din Codul administrativ. Înaintarea acțiunii în contencios în obligare/realizare este condiționată de respectarea procedurii de depunere anterioară către autoritatea publică a unei cereri de realizare a acțiunii solicitate. Potrivit art. 162 alin. (1) din Cod administrativ, procedura prealabilă urmărește scopul de a verifica legalitatea actelor administrative individuale. Conform art. 162 alin. (3) lit. b) din Codul administrativ, cererea prealabilă este îndreptată spre emiterea unui act administrativ individual respins expres sau prin omisiune potrivit art. 64 alin. (2) din Codul administrativ.

Potrivit art. 208 alin. (3) Cod administrativ dacă procedura prealabilă nu este prevăzută de lege, acțiunea în obligare se admite numai în cazul în care reclamantul a depus anterior la autoritatea publică competentă o cerere de emitere a actului administrativ individual. Norma de drept enunțată se aplică sistemic cu prevederile art. 163 din Codul administrativ, care prevede că, procedura de examinare a cererii prealabile nu se efectuează dacă: a) actul administrativ individual este emis de către Guvern, un consiliu local sau Adunarea Populară a Găgăuziei; b) decizia cu privire la cererea prealabilă înrăutățește situația unei persoane față de situația din decizia inițială; c) legea prevede expres adresarea nemijlocită în instanța de judecată.

La caz, pretenția în realizare nu este admisibilă, deoarece procedura prealabilă nu a fost respectată, iar starea de fapt procesuală care condiționează admisibilitatea acțiunii nu se atribuie excepțiilor legale prevăzute de art. 163 din Codul administrativ.

În speță, reclamantul a solicitat direct în instanță restituirea compensației acordate de către Guvernul RM, conform categoriei de vulnerabilitate atribuită.

Având în vedere faptul că, nu există nici-o dispoziție specială care ar prevede adresarea direct în instanța de contencios administrativ competentă, Colegiul subliniază că, instanța de fond just a considerat că procedura prealabilă era obligatorie, iar reclamantul nu a respectat această procedură, din care motive a considerat pretenția inadmisibilă.

<u>Referitor la fondul acțiunii.</u>

Potrivit art.206 Cod administrativ, *(1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare);*

Potrivit art.224 Cod administrative, *(1) Examinînd acţiunea în contencios administrativ în fond, instanţa de judecată adoptă una dintre următoarele hotărîri: c) în baza unei acţiuni în realizare, obligă la acţiune, tolerare sau inacţiune, dacă o astfel de pretenţie a reclamantului este întemeiată;* ***f) respinge acţiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sînt îndeplinite condiţiile de adoptare a unei hotărîri prevăzute la lit.a)–e).***

Potrivit art.219 Cod administrative, *(1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.*

Fiind învestită cu competența de soluționare a prezentului litigiu ca instanță de fond, Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 21 iunie 2024, a concluziona asupra netemeiniciei acțiunii formulate de Radu Ivan cu privire la eliberarea informației cu explicarea motivelor legale conform căruia a fost retrasă compensația de către Guvernul RM.

Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ al Curții de Apel Centru, apreciază hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 21 iunie 2024, ca fiind întemeiată din considerentele ce vor fi expuse în continuare.

Legea 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, stabilește gestionarul Fondului, dreptul și modul de stabilire a compensației (art.9, 10), modul de plata a compensației (art. 11) la fel și cine este responsabil de efectuarea calculului pentru plata compensației (art. 12). Aliniatul (1) din art. 12 a Legii 241/22, indică că responsabilul de efectuarea calculului sumei compensațiilor, reflectarea valorii compensației în factura de plată și în raportul financiar privind mijloacele financiare necesare la finanțarea compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie o poartă furnizorul iar, aliniatul (2) indică controlul asupra corectitudinii privind stabilirea sumei compensației îl exercită Inspecția Financiară a Ministerului Finanțelor.

Art. 11 din Legea 241/22 la fel prevede că - (1) Furnizorii de gaze naturale/furnizorii de energie termică/furnizorii de energie electrică calculează lunar valoarea mijloacelor financiare necesare la plata compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie pentru toți consumatorii vulnerabili eligibili. Valoarea mijloacelor financiare necesare pentru plata compensațiilor se calculează de către furnizori, utilizându-se datele cu privire la încadrarea consumatorilor în categoriile de vulnerabilitate energetică și tipul resurselor energetice, perioada și parametrii compensației acordate consumatorilor vulnerabili stabiliți la art. 9. (2) Asociațiile de locatari care au centrale termice de cartier, bloc sau scară calculează lunar valoarea mijloacelor financiare necesare pentru plata compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie pentru toți consumatorii vulnerabili eligibili și prezintă informația respectivă spre verificare furnizorului. (3) După verificarea informației privind suma compensațiilor, furnizorii de energie prezintă lunar, până la data de 10 a lunii ulterioare lunii de consum, Ministerului Muncii și Protecției Sociale dările de seamă/raportul financiar privind mijloacele financiare necesare pentru finanțarea compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie calculate, numărul de beneficiari și volumul

consumat de gaze naturale/energie termică/energie electrică, conform normelor stabilite. (4) Ministerul Muncii și Protecției Sociale întocmește documentele de plată pentru transferul mijloacelor financiare respective la conturile furnizorilor de energie, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Legea 108/2016 cu privire la gazele naturale, stabilește funcțiile și obligațiile furnizorului (art.86) la emiterea corectă a facturii de plată pentru serviciul prestat costul, consumul de gaze etc. Furnizorul calculează compensația pentru fiecare consumator (separat) și le reflectă în factură, indicând volumul compensat, tariful compensat și suma compensată. La fel, furnizorul calculează lunar valoarea mijloacelor financiare necesare pentru plata compensațiilor pentru toți consumatorii în funcție de categoria de vulnerabilitate. După verificarea listelor date, furnizorul întocmește un raport generalizat privind valoarea mijloacelor financiare necesare pentru compensații.

Din materialul probator s-a stabilit că, în factura din luna noiembrie 2022 este reflectat un volum 103 m3 consumat, în decembrie 2022 volumul consumat este 0 (zero), ianuarie 0 (zero), și februarie 0 (zero).

Reclamantului Radu Ivan i-a fost acordată compensație doar pentru luna noiembrie 2022, (Când reclamantul a avut cheltuieli pentru consumul dat), iar pentru lunile ulterioare (decembrie 2022, ianuarie-februarie 2023) reclamantul nu a primit compensația respectivă, din cauza că consumul efectiv al gazelor la constituit ”0”, fapt ce atestă că reclamantul nu a avut cheltuieli.

Modificarea categoriei de vulnerabilitate energetică în SIVE nu are efect retroactiv asupra compensațiilor acordate în perioadele precedente - pct.66 din Regulament.

Capitolul VI al Regulamentului stabilește responsabilitățile părților la prezentarea informațiilor pentru atribuirea categoriei de vulnerabilitate(pct.57), responsabilitatea pentru evidența consumatorilor, valorile mijloacelor solicitate pentru compensație, numărul de consumator, volumul consumat, precum și pentru reflectarea corectă în factură o poartă furnizorii și/sau asociațiile de proprietar/locatari și/sau intermediari la decontări(pct.58). Finanțarea cheltuielilor pentru compensații se efectuează din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale în baza raportului generalizat primit de la furnizor pentru plata compensației. Furnizorul calculează compensația pentru fiecare consumator (separat) și le reflectă în factură, indicând volumul compensat, tariful compensat și suma compensată (pct.42). La fel, furnizorul calculează lunar valoarea mijloacelor financiare necesare pentru plata compensațiilor pentru toți consumatorii în funcție de categoria de vulnerabilitate. După verificarea listelor date, furnizorul întocmește un raport generalizat privind valoarea mijloacelor financiare necesare pentru compensații (pct.43). În cazul când sumele compensațiilor n-au fost solicitate pe perioada gestionată pot fi

restituite în următoarele perioade, în baza raportului pentru perioada respectivă întocmit de furnizor (pct. 56). Sumele compensațiilor achitate beneficiarilor neîntemeiat sau eronat din vina furnizorului sunt restituite de către furnizor concomitent cu reflectarea în facturile de plată a beneficiarului cu semnul minus (pct. 62).

Potrivit pct.69 din Regulamentului dat se constată, că restituirea sumelor cu titlu de compensație primite necuvenit din cauza declarațiilor false depuse, se face personal de persoana care le-a primit în baza deciziei instituției responsabilă de inspecția prestațiilor sociale, și în celelalte cazuri de către furnizor în baza raportului pentru perioada respectivă. Modificarea categoriei de vulnerabilitate energetică este de competenta instituției responsabile de inspectare a prestațiilor sociale prin emiterea unei decizii.

Completul judiciar specializat va reține că, instanța de fond corect a constatat că la cererea nr. 2/02 din 30 martie 2023 cet. Ivan Radu a primit răspuns de la SA ”Moldovagaz”, prin care i s-au adus la cunoștință calculele efectuate în contul personal a locului de consum.

În răspunsul oferit de SA ”Moldovagaz” este indicat că în baza de date informațională a fost calculată compensația pentru luna noiembrie 2022 pentru volumul de 103 m3(1778,94 lei) și pentru volumul 7m3 (la repartizare)- 120,90 lei; 1778,94-120,90=1658,04**;** 1657,44 lei-1658,04 lei (baza de date a calculate cu –(minus) diferența de compensație atribuită, care trebuia să fie retrasă din contul personal atribuit cu (+) = -0,60 lei. Astfel, 1658,04-0,60 = 1657,44 lei, suma diferență a compensației atribuită din bugetul de stat.

Ca urmare a ajustării volumului de gaze naturale pentru luna noiembrie 2022 și a compensației în raport cu volumul determinat, suma de 1657,44 lei a fost retrasă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale a RM.

Astfel, obiect al examinării prezentei cauze în instanța de contencios administrativ îl constituie pretinsa nesoluționare de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale a RM a notificării reclamantului din 10 aprilie 2023, or în acțiunea formulată în judecată reclamantul a indicat că instituția pârâtă prin neprezentarea informației complete a încălcat dreptul de acces la informație.

Prin urmare, Completul judiciar notează că materialele cauzei confirmă faptul că reclamantului i-a fost acordat răspuns la cererea nr. 2/02 din 30 martie 2023 înregistrată la 05 aprilie 2023 de furnizare a informației privind motivele legale conform căruia i-a fost retrasă compensația acordată de către Guvernul RM. În răspunsul oferit i-a fost furnizată informația ce ține de calculele efectuate în contul personal a locului de consum. A fost informat despre faptul, ca urmare a ajustării volumului de gaze naturale pentru luna noiembrie 2022 și a compensației în raport cu volumul determinat în sumă de 1657,44 lei a fost retras de MMPS.

În contextul celor expuse supra Completul judiciar concluzionează că instanța de fond corect a concluzionat asupra netemeiniciei acțiunii. Or, deși, reclamantul pretinde că nu i-a fost furnizată informația solicitată prin notificarea din 10 aprilie 2023, materialele cauzei infirmă aserțiunea reclamantului lansată în acest sens. Prin răspunsul nr. 05/2-1270 din 05 aprilie 2023, reclamantului i-au fost aduse la cunoștință într-o manieră explicită toate detaliile ce interesează solicitantul.

Din moment ce furnizorul a acționat prompt în interiorul termenului prevăzut de Legea privind accesul la informație în coroborare cu Codul administrativ și a satisfăcut cererea reclamantului din 30 martie 2023, pârâtului nu-i poate fi imputată încălcarea dreptului de acces la informație și obligarea de a prezenta informația pretinsă.

Urmare a constatărilor detaliate supra vis-a-vis de circumstanțele faptice ale cazului dedus judecării în ordine de apel, Colegiul concluzionează că, argumentele expuse de către Radu Ivan în cererea de apel sunt lipsite de substanță obiectivă, iar instanța de fond - reieșind din cumulul probelor administrate, a soluționat cauza sub toate aspectele de fapt și de drept, în consecință hotărârea emisă fiind legală şi întemeiată, în corespundere cu art.130 CPC.

Prin prisma acestor constatări, Completul judiciar concluzionează că la caz dubiul judiciar a fost înlăturat, netemeinicia cerințelor părții apelante a fost demonstrată, iar argumentele invocate de către apelant poartă caracter pur formal.

Cercetând cu maximă diligență materialele prezentate, Colegiul notează că dosarul nu conţine vre-un element susceptibil să o facă să ajungă la o altă concluzie în prezenta cauză.

Sintetizând cele detaliate mai sus, statuând cu certitudine că argumentele părții apelante sunt neîntemeiate, iar hotărârea instanţei de fond este legală și întemeiată, Completul specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ conchide a respinge apelul declarat de Radu Ivan şi a menţine hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 21 iunie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 CPC, Completul de Contencios Administrativ din cadrul Colegiului Civil, Comercial şi de Contencios Administrativ al Curţii de Apel Centru,-

D E C I D E :

Apelul declarat de Radu Ivan, ***se respinge.***

Se menține hotărîrea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîşcani) din 21 iunie 2024.

Decizia este executorie de la emitere, însă poate fi contestată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie.

Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni.

Președintele completului,

Judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Sîrbu Victoria

Bostan Angela